

ANNEX I. Guia general de treball (Projecte I+D)

1 . ECONOMIA

1.1. El context de la vida econòmica.

1.1.1. Estructura econòmica general. Fases d'evolució.

1.1.2. Organització productiva

- Mode social d'ordenació del procés productiu
- El mercat de treball: la població activa i la segmentació laboral

1.1.3. Relacions laborals.

- La legislació laboral/mercantil
- Les organitzacions empresarials i les formes d'organització dels treballadors.

1.1.4. L'impacte dels túnels.

1.2. El treball. Tècniques, activitats i divisió del treball.

1.2.1. Tècniques i activitats d'adquisició

- Caça, pesca i recol·lecció
- Ramaderia
- Agricultura
- Aprofitament forestal
- Producció d'energia

1.2.2. Tècniques i activitats de transformació

- Oficis
- oficis desapareguts (ex.: moliner, filadora)

- oficis antics transformats (ex.: fuster, ferrer, perruquera)
- oficis substituïts: (ex.: de mestres de cases a contractistes d'obres)
- oficis nous: (ex.: obrador-pastisser)
- oficis "segmentats" (ex.: mecànic d'automòbils)
- Indústries
- indústries desaparegudes (farga, pega)
- indústries antigues que s'intenten "recuperar" (tèxtil)
- indústries lligades al creixement econòmic (serradores)
- la "indústria" definidora del país: construcció.
- indústries noves lligades a la tradició del país (embotits)

1.2.3. Tècniques i activitats de distribució. Serveis.

- Transport (èmfasi especial en els traginers)
- Comunicacions
- Comerç
- Hosteleria i restauració
- Administració i veda de finques.

1.2.4. Tècniques i activitats de consum

- Nutrició. Dietes. Cicles alimentaris. (cfr. apartat 1.4.3.)
- Indumentària. Calçat. Complements personals.
- Activitats domèstiques (cfr. apartat 1.4.2.)

1.3. Bases materials de la vida econòmica. Construccions de treball i utilitatge.

1.3.1. Els immobles (bordes, cabanes, tallers, instal·lacions, amb la seva infraestructura de funcionament).

1.3.2. Eines i utilitatge en relació a cada sector productiu.

1.4. L'economia domèstica (cfr. 2.4.1.)

1.4.1. Les estratègies domèstiques de subsistència.

- Especialització/pluralitat en l'obtenció d'ingressos
- Divisió del treball en la família.
- La destinació dels ingressos. Nivell de vida i consum.

1.4.2. Activitats domèstiques. (cfr. 1.2.4.)

- Activitats adreçades al consum propi (hort, corral, conserves, costura...)
- Les feines de la casa (cuina, neteja, manteniment de la llar)
- La cura de persones

1.1.3. Alimentació i consum (cfr. 1.2.4.)

- Dietes quotidianes i festives.
- Aliments. Preparació i consum.
- Begudes i estimulants.
- La matança del porc

2. CASA I FAMILIA

2.1. La institució de la casa i el sistema familiar.

2.1.1. La casa.

- Aspectes jurídics
- La casa en el context comunitari.
- Els noms de casa.
- Desaparició, perpetuació, creació de cases.

2.1.2. L'estructura familiar

- Grups residencials i cicle domèstic.

- Nissagues familiars i xarxes de parentiu.

2.1.3. La identitat familiar.

- La família/la casa com a marcadors de pertinença.

- La memòria familiar. Elements de sustentació de la memòria familiar.

2.1.4. El parentiu

- Terminologia de parentiu

- El parentiu com a sistema cultural. La conceptualització diferencial del parents. Els lligams de sang. Els vincles a través del matrimoni.

2.2. Família i reproducció domèstica.

2.2.1. Herència i successió domèstica.

- Condició social, pautes hereditàries i emigració.

- Les pràctiques relacionades amb la transmissió de béns. Les pautes de residència; treballar; cura.

- Canvi social i conflictes per l'herència.

2.2.2. Les pràctiques matrimonials i la descendència.

- Pautes de matrimoni i solteria.

- El camp matrimonial. Grau d'endogàmia u obertura del sistema matrimonial. El matrimoni com a element d'integració. Hereus i pubilles.

- Canvi social i models alternatius de conjugalitat.

- El valor dels fills: pautes de natalitat

2.2.5. Les relacions domèstiques

- Relacions intergeneracionals

- Relacions homes-dones

- Relacions entre germans

2.3. El marc material de la vida domèstica

2.3.1. L'economia domèstica (cfr. apartat 1.4.)

2.3.2. L'habitatge.

- Característiques dels habitatges. Adaptació de l'habitatge a les noves funcions productives i familiars.

- Les estratègies residencials. L'habitatge, valor d'ús i mercaderia. Residència i interacció familiar. Aspectes simbòlics vinculats a l'habitatge.

- Les segones residències.

2.3.3. Equipament domèstic. Mobiliari, atuells, roba de casa, decoració, electrodomèstics.

3. ORGANITZACIO SOCIAL I POLITICA

3.1. Individu i societat

3.1.1. L'individu com a persona social. Etapes del cicle de vida.

- La diferenciació sexual. La construcció social del gènere.

- La diferenciació per edats. La construcció social de les etapes de la vida.

3.1.2. Formes d'interacció social. Característiques i contextos de la relació.

- Els parents

- El veïnat

- Els grups d'amistat

- Altres formes de sociabilitat

3.2. L'entramat de la societat civil: les associacions voluntàries.

3.2.1. Associacions d'ajuda i socors

3.2.2. Associacions festives, recreatives i folklòriques

3.2.3. Associacions culturals-científiques

3.2.4. Associacions esportives

3.2.5. Associacions socio-polítiques

3.3. L'organització política i les seves transformacions

3.3.1. Institucions polítiques.

- Les institucions locals
- Les institucions comarcals
- Les institucions cerdanes

3.3.2. El procés de reforma de les institucions polítiques: ideologies, representacions i pràctiques. (L'aparició dels Consells Comarcals)

3.4. La dinàmica de la vida local.

3.4.1. Les pràctiques comunitàries

- Tasques dels càrrec públics municipals i comarcals
- Formes de treball i ajut a nivell comunitari.

3.4.2. El poder local.

- L'acció política a nivell local: formes de participació i clientelisme.
- El paper de l'Església en la vida local
- Conflictes/aliances intercomunitàries o intermunicipals

3.4.3. La identitat local.

- El sentit de comunitat.
- Vincles intermunicipals

- Formes de rivalitat simbòlica: el tema de la capitalitat a Cerdanya

3.5. La dinàmica de la vida a Cerdanya.

3.5.1. L'acció política a nivell comarcal

- El poder polític: articulació del poder local, comarcal i cerdà.

- Moviments socials, grups d'interès i vida política.

- Ideologies polítiques. Agrupacions/partits polítics.

3.5.2. Identitat política. (cfr. apartat 6)

- El sentit de comunitat cerdana.

- Els símbols cerdans

3.6. Espais i elements materials relacionats amb la vida pública

3.6.1. Contextos de les relacions interindividuais i la vida associativa

- Els espais (bars o cafès, locals específics, llocs concrets): adaptació o decoració dels espais.

- Els elements mobles

- Textos/iconografia

- Indumentària

- Alimentació

3.6.2. Contextos de la vida comunitària i les institucions polítiques

- Els immobles

- Els elements mobles i accessoris

- Textos/iconografia

- Indumentària

- Alimentació

4. CREENCES I RITUALS

4.1. Les celebracions festives

- Els períodes anterior i posterior al règim de Franco

4.1.1. Calendari de les diferents activitats festives

- Els temps de festa. Moments d'oci / dies de treball
- Les celebracions privades (familiars/veïnals)
- Els dies de trobada familiar
- Els dies de celebracions familiars (sants, natalicis)
- La matança del porc
- Festes i rituals vinculats al cicle de vida (el naixement/bateig, la comunió, el casament, la mort/enterrament).
- Les festes de caire comunitari (poble, comarcals, religioses)

4.1.2. Les activitats festives

- Les activitats lúdiques. L'ús del temps d'oci. Jocs, esports, espectacles.
- Característiques i successió dels actes rituals/festius

4.1.3. Organització i formes de participació

4.1.4. Els espais de la festa. Adaptació i decoració dels espais (casa, església, carrers, places...). Usos diferencials dels espais segons activitats i grups socials.

4.1.5. Els objectes de la festa. Objectes diversos. Bestiari (gegants, capgrossos). Textos. Iconografia. Indumentària.

4.1.6. Alimentació

4.2. La religiositat

4.2.1. La pràctica religiosa ordinària.

4.2.2. Ermites i santuaris

4.2.3. Agrupacions religioses

4.2.4. Moviments religiosos alternatius

4.2.5. Els rituals religiosos en les diferents manifestacions de la vida pública.

4.3. Coneixements i creences

4.3.1. Coneixements i creences relatius a la Naturalesa.

- El coneixement del medi natural. Taxonomies i classificació dels diferents elements de la naturalesa.

- Les creences naturalistes.

4.3.2. Coneixements i creences relatives a les persones

- La percepció i tractament del cicle vital (menstruació, maternitat, alletament, concepció, sexualitat, mort...)

- La protecció de la salut. Higiene personal. Protecció de persones, cases, animals.

4.3.3. Els processos de malaltia

- Itineraris terapèutics

- Remeis (per persones, plantes, animals)

- Especialistes en processos de curació

4.4. Expressions de la cosmovisió i de la percepció de l'entorn (natural/social)

4.4.1. Mites, llegendes i contes

4.4.2. Narrativa i altres expressions literàries de caire costumista

4.4.3. Refranys, proverbis, dites, endevinalles

4.4.4. Les expressions burlesques: acudits, sàtires, caricatures.

4.4.5. Expressions creatives i artístiques

5. MODERNITZACIO

5.1. Indicadors generals del procés de modernització

5.1.1. La població

- Estructura i composició de la població
- Moviments naturals i moviments migratoris

5.1.2. El territori

- Els patrons d'assentament
- La xarxa viària i de comunicacions: èmfasi en els túnels
- Les modificacions del medi natural

5.1.3. Els estils de vida

- Canvis en els nivells de renda i en els patrons de consum.
- Procés d'individualització i de privacitat.
- La memòria social. Percepció i valoració del passat recent i del procés de canvi.

5.2. Impacte de la modernització en el sistema social

5.2.1. El doble procés emigratori i immigratori

- Els cerdans en l'emigració. Llocs i tipus d'activitat. Grau de vinculació amb Cerdanya.
- La inflexió del procés migratori pels cerdans, en relació a les possibilitats d'establir-se a Cerdanya.
- Els processos recents d'immigració. Les diferents onades immigratòries: característiques de l'arribada i assentament dels grups immigrants.

5.2.2. El grau de cohesió/segmentació de les relacions socials.

- El mercat de treball. Correspondència dels estrats laborals amb l'origen ètnic i antiguitat dels grups de població.
- Els patrons residencials. Localització espacial i tipus d'habitatge dels diferents grups poblacionals.
- Relacions interindividuais entre diferents sectors socials.

Indicadors: grups d'amistat, matrimonis.

5.2.3. El grau de cohesió/segmentació de la vida pública

- Participació de diferents sectors en manifestacions diverses de la vida pública (associacions, festes, activitats lúdiques)
- La participació política dels diferents sectors socials: participació d'immigrants a partits polítics
- La població resident (nou vinguts)

5.3. Impacte de la modernització en el patrimoni cultural material (immoble, moble i natural)

5.3.1. Vida domèstica

- Documents i records de família
- Casa: estructura i infraestructura
- Escalfor, llum, aigua
- Mobiliari
- Neteja i manteniment
- Menjar, beure, fumar
- Pràctiques mèdiques
- "Hobbies", manualitats i passatemps

5.3.2. Vida personal/privada

- Documents personals, records, relíquies
- Indumentària
- Accessoris diversos
- Atenció personal
- Menjar, beure, fumar
- Pràctiques mèdiques

5.3.3. Vida comunitària

- Organitzacions
- Ajuntaments i institucions polítiques
- Serveis públics: educació i sanitat
- Entreteniments i esports
- Comunicacions
- Mobiliari urbà

5.3.4. Treball

- Tècniques d'adquisició i extractives
- Tècniques de transformació
- Tècniques de distribució i transport

5.3.5. Costums i creences

- Religió
- Costumari al llarg del calendari
- Costums domèstiques
- Ritus de pas
- Remeis casolans
- Dansa, música i representacions
- Jocs
- Llenguatge

6. IDENTITAT

6.1. La identitat comarcal

6.1.1. Els elements icònics/simbòlics de Cerdanya com a país (bandera, escut, moneda, patrona). Poder d'evocació i d'identificació.

6.1.2. Els símbols de l'especificitat de la Cerdanya com a unitat (història, medi natural, llengua...). Ús i reconeixement d'aquests símbols.

6.1.3. El sentiment de pertinença.

- Elements en què es recolza el sentiment de pertinença:
- En què consisteix ser cerdà.
- En què consisteix ser català, francès o espanyol a Cerdanya
- El sentit de comunitat
- Identitat local/comarcal/supracomarcal
- Requisits per a la integració com a cerdà (per qui no ho és)
- Nivells i interrelació de sistemes de pertinença. Variacions estructurals
- Com es manté la idea d'unitat (cultural, social, econòmica i/o política) després de la divisió del territori a partir d'una frontera internacional i d'una frontera interprovincial.

6.1.4. La construcció de la memòria col·lectiva

- Les representacions sobre els esdeveniments que incideixen en la història de Cerdanya
- Les representacions sobre els cerdans a partir dels relats dels viatgers.
- Les visions contrastades sobre el passat: lectures a partir del present.
- Les representacions sobre la diversitat sociocultural: lectures projectades en el futur.

6.2. Plurilingüisme

6.2.1. Complexitat de les relacions interètniques i interlingüístiques: les comunitats nacionals front la integració del país cerdà.

6.2.2. Plurilingüisme funcional i llengua de referència.

- Usos lingüístics en diferents contextos situacionals
- L'ús del català com a medi d'integració social.
- Calcs lingüístics com a reflex de la interacció entre llengües
- Les actituds cap al català *versus* l'ús del francès i espanyol

6.2.3. Sistemes d'estereotips ètnics com a reflex del sistema de representacions.

6.2.4. Els processos de normalització lingüística.